

okt. 8-án, Szabadkán. Színipályára lépett 1859. okt. havában, Havi Mihálynál. 1899. jan. 1-én ment nyugdíjba.

Nagy Dezső, színész, ismert komikus, sz. 1867. nov. 11-én, Kassán. Középiskolai tanulmányai után tanító lett Debrecenben, de csakhamar felcserélte pályáját és kardalos lett Krecsányi Ignácnál, 1885. február havában; ezután Szegedi Mihály, Tóth Béla és Károlyi Lajos társulatánál találjuk. 1896-ban igazgatója lett az általa alakított »Felsőmagyarországi Színikerület«-nek. Nyolc évi vidéki színgazgatás után Krecsányihoz ment, majd Temesvár, Debrecen, Kecskemét és Pécs színpadjain játszik. 1911-ben Almássy Endrénél működik, Szegeden. 1914. ápr. 18-án nyugdíjba ment. — Neje: Erőss Antónia, színésznő. (L. o.)

Nagy Elek, (alsószopori), ügyvéd, sz. 1820. jan. 9-én, Komáromban. Színműfordításai: »Teréz«, dr. 5 felv. Dumas után ford. Bem. 1839. júl. 26. Pesten. »Belle-Isle Gabriella«, dr. 5 felv. Bem. 1839. szept. 23. Pesten. »Két színész«, vj. 3 felv. Löwenthal Miksa után ford. Bem. Pest, 1840. ápr. 11. »Az örült gyermeke«, dr. 5 felv. Soulié után franciából ford. Bem. 1840. nov. 7. Pesten. »A falusi egyszerűség«, vj. 4 felv. Töpfer Károly után ford. Előadták 1840. nov. 18. Győrött. »Hajótörés«, dr. 5 felv. Desnoyr után ford.

Nagy Endre, ujságíró, író és konferánszié, volt kabarégazgató, sz. 1877. febr. 5-én, Nagyszőlősen (Ugocsa m.). Középiskoláit Nagyváradon végezte és azt tervezte, hogy a jogi pályára lép. Eleven, bohém természete és nagyváradi ifjúkori társasága azonban ennek a szándéknak akadályai voltak, úgy, hogy csakhamar megáhitotta az újságírás kenyerét és tényleg ujságíró lett Nagyváradon, a »Szabadság« szerkesztőségében és pedig abban az időben, amikor Ady Endre is bontogatta szárnyait a magyar költészetben és ugyancsak Nagyváradon. Nagy Endre eleinte mint újdondász és krokista próbálkozott a nagyváradi sajtóban és különösen az irodalommal kacérkodó krokiban, ebben a juvenáli műfajban, ahonnan sok kiváló magyar író jött (Heltai Jenő, Molnár Fe-

renc, Rákosi Viktor, Karinthy Frigyes, Liptai Imre, Békeffi Antal, Szávay Gyula és még igen sokan). Nagy Endre is igen jól hangzó nevet szerzett a nagyváradi társadalomban és általában véve a magyar vidéki hírlapírók között. Minthogy azonban fölfelételő becsvágya nem elégült ki a vidéki érvényesüléssel, 1907-ben már feljött Budapestre és itt próbált gyökeret verni. Ez bizony eleinte alig akart sikerülni. Sok küzdelem és talán nélkülözés tette próbára a Nagy Endre akaraterejét és utóbb kibontakozó kétségtelen tehetségének kitartását. A kegyes véletlen azonban, amely oly sokszor szegődik a tehetség szolgálatába, Nagy Endre sorsába is beleszólt és egyszer s mindenkorra átsegítette őt az érvényesülés porondjára. Történt, hogy Budapesten egy »Bonbonnière«-mulató létesült és ennek az akkor már anyagilag küzdő igazgatója azt az ajánlatot tette Nagy Endrénak, hogy esténként olvasson föl valami novellát a műsor keretében. Nagy Endre vállalkozott is erre, de az amúgyis problematikus sikerű vállalkozást, vagyis a novella-főlolvasást, egy alaposan becsipett és okvetetlenkedő nézőtéri alak állandó közbeszólásokkal zavarta. Így, a novella-főlolvasás, mint olyan, nem nagyon érvényesült, de a főlolvasó fiatal író, Nagy Endre és a nézőtéri részeg ember között egy valóban mulatságos párbeszéd fejlődött ki, amely nagyon tetszett a közönségnek. Taps, kacaj, víg hújahó pecsételték meg a jövődöbeli konferánszié, Nagy Endre sorsát és a Bonbonnière tulajdonosa ettől kezdve gondoskodott róla, hogy legyen valaki a nézőtérén, aki — ha nem is részegen — belebeleokvetetlenkedjék a Nagy Endre főlolvasásába. Rövidesen aztán ez a főlolvasási forma elmaradt és Nagy Endre, mint »fél-szeg« prológus (konferánszié), ötölt-hatolt a közönség előtt a színpadról és krokikat mondott a napi és országos eseményekről. Ez a színpadi kroki lett aztán a magyar konferálás szülője. Nagy Endre szellemes vénája, ötletessége, egyre bővebben és bátrabban okvetetlenkedett a Bonbonnière színpadáról, amelyet végül is (egy koronával a zsebében), át kellett vennie a saját vállalkozásába, mert az elődök sorra buktak a később mozivá lett udvari helyiségben. És ami az elődöknek